REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa marc nr. 30.
Scrisorî nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURÎ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 banî pentru o publicare. Publicărî mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francî, pe şése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorî.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunî 10 cor., pe trei lunî 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor. — Un esemplar 10 banî. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 60. Braşov, Sâmbătă 15 (28) Martie. 1903.

Germania oficială şi Maghiarii.

Am comunicat erî în estras vorbirea, ce a publicat'o deputatul Hasse în tóte foile pangermane şi despre care ḑice, că ar fi ţinut'o în şedinţa Reichstag-ului german dela 19 l. c., ca respuns la discursul cancelarului asupra raporturilor germano-maghiare, decă nu trebuia sě plece grabnic din Berlin.

Hasse, despre care scim, că este preşedintele uniunei pangermane, acusă în acéstă replică fórte vehement pe „bărbaţii de înaltă posiţie şi autoritate", carî fac politică oficială în Germania, că au luat posiţiune contra Nemţilor din Ungaria. Aşa, ḑise el, se afirmă cel puţin din parte maghiară, fără ca sě se fi desminţit până acum din parte germană.

Nu s'a desminţit, adause Hasse, nicî ce s'a fost susţinut despre representantul militar german la Viena majorul de Bülow, că la manevrele ţinute în Ungaria în tómna trecută ar fi ḑis, către un şovinist maghiar, că împěratul şi guvernul german doresc înfiinţarea unui stat naţional în Ungaria, chiar de ar peri cele $2^1/_2$ milióne Nemţî, carî trăiesc în acest regat.

In fine Hasse declară, că a voit sě atragă atenţiunea representantului politicei esteriore germane asupra nisuinţelor maghiare de a nimici armata comună austro-ungară, şi de a forma o armată maghiară independentă, ceea-ce ar învólve în sine un „interes internaţional al triplei alianţe", care dă imperiului german dreptul de gravamen, fără ca acesta sě ia forma unui amestec în afacerile interne ale Ungariei.

Alaltăerî „National Zeitung" din Berlin, s'a ocupat într'un articol de afirmările de mai sus ale deputatului Hasse. Se scie, că acest ḑiar susţine relaţiunî strînse cu cancelarul în cestiunî de politică esterióră şi de aceea se crede, că articolul lui amintit a fost inspirat chiar de d-l de Bülow. Ei bine, ce ḑice „National Ztg.?"

Mai întâiŭ critică aspru şi îl ţine de rěu pe Hasse, că, ca unul care representéză în parlament oraşul Lipsca, nu înţelege, că a se ocupa de organisaţia interióră a armatei austro-ungare şi a interveni contra nisuinţelor de a se delătura limba germană a armatei în Ungaria ar însemna din partea Germaniei un amestec nepermis.

„National Ztg." declară apoi de scornitură cele ce se pun în gura împěratului german şi a plenipotenţiatului sěu militar, ḑicênd că chiar şi Hasse le a numit „imposibile", ér în ce privesce destăinuirea rescriptului lui Bismark, ḑice:

„N'are nicî un temeiŭ afirmarea lui Hasse, că cetirea rescriptului dela 1883 al lui Bismark „este o faptă duşmănósă şi stricăciósă faţă de Germanii din streinătate, carî din întêmplare nu sunt supuşî germanî". Noi credem, că accentuarea în acel rescript a valorei mai mare culturale a Germanilor în Ungaria în asemĕnare cu Slavî şi Valachî din acea ţéră, póte din contră sě folosésca Germanilor de acolo, cărora uneltirile agitatorice ale domnilor Hasse şi soţi le strică mereu, prin aceea, că parte produc o îngrijire nefundată asupra intenţiunilor de amestec germane, parte dă nascere pentru şovinişti de tótă naţionalitatea unor pretexte de a afirma esistenţa unor ast-fel de intenţiunî. Deja s'a dovedit odată, durere, efectul stricăcios, ce-l produc în sînul poporului german agitaţiunile pangermane, cu ocasiunea resboiului cu Burii..."

Ĕtă în puţine cuvinte caracterisată politica oficială germană în raport cu Ungaria şi cu Maghiarii şi faţă cu „conaţionalii" din acest regat. Nu s'a schimbat acéstă politică întru nimic dela 1883, ba se póte ḑice, că aḑî e mai îngrijată chiar ca atuncî de a nu da guvernului ungar nicî cea mai mică causă de bănuială.

Nu-i mai puţin adevěrat de altă parte, că mişcarea pangermană cresce din ḑi în ḑi şi că n'a fost lipsă de a doua broşură, ce a publicat'o ḑilele aceste profesorul maghiar Hangay relativ la acéstă mişcare, ca sě se scie, că este fórte puternică.

N'a făcut Hangay decât numai a turbura bucuria, ce au produs'o în cercurile politice maghiare enunciaţiunile cele mai noue, făcute de politica oficială germană în legătură cu cele de acum două-ḑecî de anî.

Amânarea recrutărilor. Am amintit deja despre amânarea recrutărilor. In ordinul ministrului de honveḑî relativ la acéstă amânare se ḑice: „Deórece însě proiectul de lege asupra contingentului de recruţî pentru anul acesta póte totuşî va fi primit până atuncî de către legislaţie, aşa că recrutarea amânată de repeţite-orî sě pótă fi ţinută în terminul de la 4 Maiŭ până la 20 Iunie, itinerariul comisiunilor de recrutare este de a se face în marginile acestor termine. Ordinul ministrului este mai lung şi prevede şi casurile de recrutări suplimentare, recrutările celor, carî petrec în streinătate, întrarea voluntarilor etc. Ordinul se termină cu următorul pasagiu:

„Pentru orî ce alte urmărî ale acestui ordin dat sub presiunea cunoscutelor raporturî parlamentare şi din carî ar resulta vr'un desavantagiu pentru autorităţî sěu pentru singuraticî, guvernul declină orî ce responsabilitate".

Interpelaţia lui Skedl. Este cunoscut, că aprópe în acelaşi timp, când Bernstein a interpelat în „Reichstag"-ul din Berlin în cestiunea Evreilor din România, profesorul *Skedl* a interpelat în „Reichsrath"-ul din Viena în aceeaşî cestiune. D-l Skedl a reeditat clişeurile jalbelor evreescî, cu carî de anî de ḑile este plină pressa europénă. — Cum-că nicî Skedl n'a avut mai mult noroc cu interpelaţia sa, dovadă asigurarea dată de contele Goluchowski ministrului plenipotenţiar Ghica, cum că Austro-Ungaria nu se va amesteca în cestiunile interne ale României. E vorba, că Goluchowski îi cunósce fórte bine pe Evreii din România, căcî nu de geaba a fost timp de mai mulţî anî representantul monarchiei la Bucurescî.

Intervenţia ambasadorului Calice. O scire telegrafică din Constantinopol spune, că comandantul gendarmeriei turcescî din Scutari ar fi comis violenţe contra unei seminţiî catolice. Episcopul catolic a protestat, şi la rugarea lui, *ambasadorul austro-ungar din Constantinopol, br. Calice a intervenit la Portă în afacerea acésta.* — După presentarea faimosului plan de reforme austro-rus, acesta ar fi primul cas de intervenţie din partea uneia din cele două puterî direct interesate în Balcanî.

Mişcarea republicană in Spania. In *Madrid* s'a ţinut alaltăerî o mare adunare republicană, la care au participat 5000 persóne. S'a adus la cunoscinţa adunării, că 20,000 de muncitorî s'au asociat republicanilor. S'a cetit scrisórea senatorului frances *Clemenceau*, în care acesta îndémnă pe Spaniolî, sě apere causa libertăţiî şi a dreptăţiî. Scrisórea a fost primită cu strigărî de: Trăéscă republica! *Salmoron* a fost proclamat şef al republicanilor. El a ţinut un discurs, în care a declarat, că republica trebue înfiinţată fără întârḑiere. In Madrid domnesce mare agitaţie.

Din Franţa. Cetim în *„L'Echo de Paris"*: Impresiunea causată prin votul, pe care l'a determinat d-l Combes, punênd cestiunea de încredere, este tot aşa de viuă în tótă ţéra, pe cât de viuă a fost

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Vênturî locale.

De G. Todică.

— Fine. —

Catastrofa Galvestonului. Galveston oraş situat pe insula cu acelaşi nume, avea edificii pompóse, 40,000 de locuitorî şi era cel mai important punct de comerciu în tótă împrejurimea statului Texas. Venerî séra 7 Septemvrie 1900, vor fi ḑis mulţî rugăciunile şi mulţî nu le vor fi ḑis, cugetând la altceva, dér nimenî nu va fi cugetat la ce era sě se întêmple până diminéţa ḑilei următóre, deşi biroul meteorologic din Washington dăduse signale de alarmă pe tótă întinderea malului Louisiana şi Texas. Se schimbau în continuu depeşî telegrafice şi ultima comunicare din 8 Septemvrie 3 óre 40 min. diminéţa anunţa, că centrul ciclonului se apropie de Galveston, ameninţând oraşul cu peire. Scurt după comunicare se rupseră tóte legăturile telegrafice, până şi cablul submarin, ce trece de la Galveston la Mexico, urmând un chaos înfiorător. Uraganul ajunsese în 8 Sept. la 2 óre după miedul nopţii.

Cu furie teribilă cutropi în scurtă vreme sute de edificii sěu le dădù de-a rostogolul cu ómenî, cu vite cu tot. O plóie désă se descărcă vehement peste oraş şi întunecă cu desĕvîrşire tot orisonul stingêndu-se în acelaşi timp lămpile de gaz şi tóte luminile electrice. De pe mare rěsuna vuet şi urlet înfricoşat. Valurile sbiciuite de vifor săriau în ropot nebun şi năpădiră peste oraş. Ómenii şi vitele scoteau ţipete sfăşietóre, observând că-i aşteptă o sórte cumplită. Fie-care se sbuciuma desperat prin chaosul mortal către locurile mai ridicate ale oraşului, către biserici, către şcoli, către ziduri mai solide. Sbuciumare zadarnică, căcî valurile uriaşe se avêntau din ce în ce mai gróznic şi năpădiră edificiile amintite: subminându-le, cutropindu-le; ér de-asupra uraganul îşî continua opera distrugĕtóre. Din cele 40 de biserici, câte fuseseră, vre-o treiḑecî şi cincî se dĕrîmară cu desĕvîrşire împreună cu alte sute de zidirî, îngropând pentru tot-deuna sute şi mii de ómenî şi fiinţe vii. Chiar şi posiţiile cele mai înalte ale oraşului erau năpădite cu apă până la înălţime de 2 metri.

Tótă descărcarea ne mai pomenită ţinù peste 20 de óre, până Sâmbătă nóptea spre Duminecă. Atuncî începură valurile a-se mulcomi, apele scăḑură repede, încât după două-trei óre ómenii scăpaţî cu viéţă îndrăsniră a-şî părăsi locurile de scutire, cercând a străbate la casele lor. Numai puţinî, fórte puţinî avură norocul nemărginit de a le găsi în stare de locuit: cele mai multe erau ruine şi movile mute, astupând cadavre, gróznic mutilate, de ómenî şi de vite.*)

Atâta nu era de ajuns, căcî bieţii ómenî mai avură nenorocirea sě trécă şi peste o altă încercare. Catastrofa distrugênd tóte fântânile şi reservoarele, încurând se simţi o gróznică lipsă de apă de beut. Ajutor estern nu putea aştepta nimenî, fiind tăiată orî-ce comunicare cu continentul şi corăbiile ancorate în port fiind distruse sěu sdruncinate. Se făcură multe încercărî pe continent de a li-se da mână de ajutor, dér espediţiile trimise nu putură resbate la Galveston până în 12 Septemvrie.

Preria, cheiul şi docurile erau pline de cadavre; sub influenţa atmosferei căldurόse şi umede, începù numai decât putreḑirea lor şi acésta din urmă progresa atât de repede, încât în scurtă vreme nu mai puteai rĕmâné sub ceriu liber. Pentru scăparea celor rĕmaşî în viéţă şi pentru de a împedeca isbucnirea bólelor epidemice, trebuia sě se ia mĕsurî estraordinare pentru delăturarea cadavrelor, mai vêrtos şi din motivul, că în pămêntul mocirlos şi plin de bălţî era încă imposibil de a săpa gropî. Astfel eşiră toţî bărbaţii la lucru. Din ruinele şi mobiliarul edificiilor distruse ridicară pretutindenî ruguri marî şi arseră cadavrele celor căḑuţî în catastrofă. Cele mai multe cadavre însě au fost încărcate şi transportate cu luntrile până pe Oceanul întins, unde s'au aruncat în apă spre mâncare pescilor.

Cu totul de altă natură sunt unele vênturî de prin zona toridă şi cu deosebire cele din Africa.

*) După datele oficiale, ce s'au publicat ulterior, catastrofa omorî 6000 de ómenî şi distruse 3636 de case!

chiar de la început în lumea politică. Toţi îşi dau sémă, că în circumstanţele, ce dăinuiesc de opt lunĭ, *socialiştii* sunt aceia, carĭ au impus guvernului acéstă conduită şi au forţat mâna majorităţii. Décă cineva se mai îndoiesce, n'are decât sĕ cetéscă articolele lui Jaurès. Situaţiunea s'a lămurit aşa-dér şi ni-se presentă în adevĕrata ei înfăţişare primejdiósă, cu *omnipotenţa colectivismului*. Diarul republican relevéză apoi două alegerĭ, ce se vor face în curênd în Paris, una pentru cameră, candidaţĭ: naţionalistul M. *Barrés* şi socialistul *Devillé*, în cart. IV, ér alta în cart. XVII pentru consiliul comunal, unde stau faţă în faţă de asemenea un naţionalist republican şi un socialist. Cetăţenii din Paris, dice *„L'Echo de Paris"*, vor înţelege, că este datoria lor a menţine republica în tradiţiile şi principiile ei.

Turburărĭ în Rusia. „Arbeiter-zeitung" din Viena află din Petersburg, că la Belostok, în timpul când se representa la teatru drama lui Gorki intitulată „Micii Burghezĭ" şi pe când se cânta pe scenă marseileza, publicul a început sĕ strige:

Jos absolutismul!

Poliţia a năvălit în galerie unde a fost o luptă lungă. Publicul din parter a fugit. Representaţiunea a fost suspendată. Poliţiştii au tîrît jos 20 de arestaţĭ. Un ofiţer de poliţie a fost grav rănit cu loviturĭ de pumnĭ şi de bastóne. In faţa teatrului, mulţimea s'a încercat înzadar sĕ libereze pe arestaţĭ. Sosind directorul poliţiei, în trăsură, a fost primit cu strigătul Jos! şi cu aruncăturĭ de petri. El s'a apĕrat cu revolverul rănind un lucrător. Cu tóte că au alergat şi trupele, mulţimea enormă a demonstranţilor cântând marselieza, a străbătut oraşul în vreme ce arestaţii erau transportaţĭ la temniţă sub o puternică escortă militară.

Se dice...

Ca variantă în concertul gălăgios ce foile şi „lumea" koşuthistă l'au arangeat şi-l continuă de-a binele dilnic şi neobosit în contra proiectelor militare şi pentru înfiinţarea „armatei naţionale maghiare" — „Egyetértés" de la 26 Martie publică următórele:

Se dice, că la curte s'a ţinut consfătuirĭ serióse asupra cestiunei, décă se pot împlini pretensiunile maghiare faţă cu armata? In consiliul de corónă s'au ridicat vocĭ seriòse pentru îndreptăţirea şi legalitatea recunóscerei punctului de vedere maghiar. Cel care a făcut oposiţie mai mare este adjutantul general *Bolfrass*, care sĕ fi declarat, că décă s'ar primi pretensiunile maghiare, „cele două naţiunĭ ar fi puse faţă 'n faţă".

Se mai dice, că se pregătesce deja noul cabinet ungar şi că crisa de cabinet jócă rol în formă positivă. Una din versiunĭ a şi constituit deja noul cabinet, anume lista cabinetului-Andrassy, în care ar întra *Wekerle* şi *Hieronymi*.

Adevĕrul însĕ este, că curtea ţine mult la cabinetul actual, căcĭ *Szell* este persona grata la curte, el e omul cel mai de încredere al Corónei.

*

Până aicĭ fóia koşuthistă, care ea însaşĭ nu dă nicĭ o importanţă scirilor ce le înregistréză. Ministru-preşedinte Szell şi cu colegii sĕĭ din cabinet au răbdare. Intr'un interview, ce l'a avut cu corespondentul diarului „N. P. J." Coloman *Szell* a declarat, că el aştéptă liniştit, cu sânge rece, chiar décă ar trebui sĕ aştepte până la diua Sf. Stefan (20 August). Şi a mai dis, că décă va fi silit, el va întra şi în *ex-lex*. Drept completare a acestui interview, un diar vienes spune, că guvernul va cere o indemnitate de 4 lunĭ, sperând că o va primi de la parlament.

Şi décă nicĭ una, nicĭ alta nu va succede? Ce va urma atuncĭ?..:

SCIRILE DILEI.

— 14 Martie v.

Alegerile de deputaţĭ pentru sinodul archidiecesan pe noul period se vor face: 1) Joi în 20 Martie v. (2 Apr. n.) alegerile deputaţilor preoţescĭ; 2) Duminecă în 23 Martie v. (5 Aprilie n.) alegerile deputaţilor mirenĭ; 3) Scrutiniul alegerilor mirenĭ va avé loc Duminecă în 30 Martie v. (12 Aprilie n.)

Aniversare militară. Regimentul Nr. 33 din Arad a serbat în diua de 20 Martie aniversarea Victoriei reportate la 1849 asupra fortăreţelor Mortara şi Novara din Italia. După serviciul divin locotenent-colonelul Ditrich a ţinut un discurs în limba germană, pe care l'a interpretat românesce căpitanul Ciobanu, ér unguresce căpitanul Burdea.

Administrator protopopesc pentru tractul Branului a fost numit M. O. D. protopop onorar I. *Dan* din Zĕrnescĭ.

Dominicanii în Braşov. După-cum este informat „B. L.", mâne Sâmbătă sosesc în Braşov nisce predicatorĭ Dominicanĭ, carĭ vor ţiné timp de-o sĕptĕmână câte două predicĭ pe di, una nemţéscă şi alta unguréscă.

Călugăriţa lui Bokányi. La meetingul socialiştilor din Budapesta, ce s'a ţinut Dumineca trecută, marele agitator *Bokanyi*, — care a umblat şi pe aicĭ prin Braşov şi a ţinut un discurs la o adunare de la hotelul „Orient", discurs bine apreciat de fóia guvernamentală din localitate,— vorbind contra călugărilor şi călugăriţelor a presentat publiculuĭ o fostă călugăriţă, sora Bernarda, care urcându-se pe tribună a ţinut şi ea o cuvêntare. Despre sora Bernarda, cu numele de familie Maria *Mühlfeit*, foile unguresci publică acum o declaraţie dată de parochul din Köszeg Ştefan Kinos, din care reproducem şi noi următórele:

Maria Mühlfeit a fost în adevĕr timp de 22 anĭ profesóră de pian în claustrul din Köszeg. In timpul din urmă manifestându-se la dênsa semne de bólă histerică, stariţa i-a dat ocupaţiune mai uşóră, lucru manual etc. Dênsa însĕ ameninţa, că va face scandal public, décă nu o vor lăsa sĕ predea şi mai departe musica. Preotul spune mai departe, că nu este adevĕrat, că sora Bernarda a fost eliminată din causa, că nu ar fi căpĕtat moştenirea aşteptată, deóre-ce când a întrat în claustru, tatăl sĕu era în „asilul săracilor" din Graz şi prin urmare nu puté sĕ aştepte nicĭ o moştenire. Nu este mai departe adevĕrat, că ar fi fost lăsată pe drumurĭ, îmbrăcată în sdrenţe. La meetingul din Budapesta s'a abusat de bunacredinţă a publicului, urcând o femeie bolnavă pe tribună. De-altmintrea, spune preotul, din partea claustrului s'a intentat proces de calomnie contra lui Bokányi.

Academia maghiară despre codicele Karacsay. Sculptorul Fadrusz, care a făcut statua lui Wesselényi din Zelau şi pe a regelui Mateiŭ din Clujiŭ, a făcut şi un mic monument comemorativ relativ la descălecarea Ungurilor. Pe monumentul acesta, care se află tot în Zelau, artistul a gravat o inscripţie cu pretinse litere vechĭ maghiare. In jurul acestei cestiunĭ s'a încins o polemică înverşunată în foile maghiare între cei-ce susţineau esistenţa unor asemenea litere, invocând autoritatea unui „codice numit Karacsay şi între cei-ce susţineau, că tótă istoria cu literile acelea vechĭ este un humbug. Acuma s'a pronunţat şi Academia maghiară, care delegase o comisiune cu însărcinarea sĕ studieze cestiunea din punct de vedere bibliografic, istoric, paleografic şi filologic. Comisiunea a enunţat, că codicele Karacsay şi tóte publicaţiunile de felul acesta sunt *falsificărĭ din jumĕtatea a doua a secolului XIX*.

Pentru fraţii emigraţĭ în America s'au mai făcut următórele donaţiunĭ: Dela Horia P. *Petrescu*: 1) „Şcóla modernă şi principiul naţional" de Ioan Niculescu cu inscripţia: „Pétra, care nu se mişcă din loc, prinde muşchiŭ". 2) „Povestirĭ" de N. Petra-Petrescu cu inscripţia: „Limbă, ţéră, vorbe sfinte la strămoşĭ erau". 3) „Scrierĭ în Versurĭ şi Proză" de Gr. Alexandrescu cu „Vorbiţĭ, scrieţĭ românesce, pentru Dumnedeu". 4) Constantin Popasu biografie de N. P. Petrescu.

Maghiarisare de nume. In ultima listă publicată în foile maghiare asupra celor ce şi-au maghiarisat numele, între un *Felkstein* şi un *Stern* vedem şi numele gendarmului Ioan *Porcilă* staţionat în Mogóşa (S.-Dobica), care şi-a maghiarisat numele în *Pap*.

Teatru german. Aseră s'a dat opereta *„Die Landstreicher"* (Vagabundii) de L. Krenn şi C. Lindau. Musica de Ziehrer. S'au distins damele: Iosefine *Schwarz*, Marianne *Kogler* şi d-nii *Redl*, *Nekut*, *Seger* şi *Olschinsky*. Astădĭ se dă pentru a doua-óră drama lui Maeterlinck: *„Monna Vanna"*, mâne relâche, ér Duminecă: *„Der schöne Rigo"*.

Vorbiţĭ românesce!

Cetim în *„Revista Idealistă"*:

Óre mulţĭ sciu, că s'a vorbit despre înfiinţarea unei Ligĭ pentru vorbirea şi scrierea limbei românescĭ? Toţĭ bunii Românĭ sĕ susţină acéstă societate (décă esistă) menită a aduce un mare folos. Cu acéstă ocasie amintim, că în Iaşĭ — de câte orĭ nu ne vin din fosta capitală a Moldovei iniţiativele bune şi frumóse? — persóne din înalta societate se întrunesc în fie-care sĕptĕmână la un membru din societate, spre a citi şi comenta scrierĭ românescĭ. Indemnăm publicul intelectual din capitală şi din oraşele din provincie — unde este óre-care mişcare literară — sĕ imiteze esemplul ce ne vine din Iaşĭ. Indemnul de a vorbi românesce ne vine chiar de la familia regală, precum dovedesce incidentul următor, povestit de un confrate al nostru: O damă se duse iérna acésta la Cişmigiu sĕ patineze; A. S. R. Principesa Elisabeta era acolo, tocmai i-se puneau patinele. Dómna o salută şi-i dise (în franţuzesce):

— Alteţă, vĕ place patinajul?

Atuncĭ mica principesă i-a rĕspuns în *românesce*:

— Ce, domnia-ta eştĭ franţuzóică?

— Nu, sunt Română, însĕ ne-am obicĭnuit se vorbim totdéuna franţuzesce.

— *Fórte rĕu, fórte rĕu!* încheie mica principesă, întorcêndu-se cu spatele... Cât e de vătĕmătóre deprinderea combătută de mica principesă! Datoria bunilor Românĭ este de a-o stirpi.

Adunarea »Economului«.

Din *Clujiŭ* ni-se scrie:

Adunarea generală a institutului de credit „Economul" în Clujiŭ, s'a ţinut în 18 Martie a. c. la 10 óre a. m. sub presidiul d-lui preşedinte Artemiu *Sarkadi*, canonic în Oradea-mare, fiind presenţĭ 29 acţionarĭ, representând 873 acţiunĭ cu 491 voturĭ.

Adunarea a decurs în cea mai bună armonie. Tóte propunerile direcţiunei au fost primite şi direcţiunei i s'a votat mulţămită pentru activitatea ce-o desvoltă întru înflorirea acestui institut. In următórele se resumă starea acestui institut:

1) Fondul de reservă 106.830·41 cor.

2) Fondul special de reservă 23.942·12 coróne.

3) Fondul de pensiune 34.111·05 cor.

4) Fondul Ales. Bohaţel în amintirea primului preşedinte 1.600 cor.

5) Fondul pentru zidirea unei biserici române gr. cat. în Clujiŭ 7.299·95 cor.

6) Fondul mesei studenţilor academiei la care institutul a contribuit suma de 1.400 cor.... 1.856·42.

La acest fond au mai contribuit în timpul din urmă următorii: „Detunata" institut de cred. şi econ. Bucium 60 cor. „Racoţiana" inst. de cred. şi econ. Şeicamare 10 cor. Nicolae Racoţia, medic Şeicamare 10 cor. „Zărăndeana" inst. de cred. şi econ. Băiţa 10 cor. „Mureşanul" inst.

Harmatanul este un astfel de vênt, care bate pe partea occidentală a Africei, atinge Senegambia şi ajunge până cătră Cap Blanco, pĕtrundênd cătră sud până la Senegal şi muntele Congo. Se scornesce în interiorul continentului de prin Decemvrie până cătră Aprilie şi suflă vreme mai lungă séu mai scurtă, nu arare-orĭ câte două-spredece dile de-arêndul. Când se scornesce, orisontul se roşesce în mod neobicĭnuit la rĕsăritul şi la apusul sórelui. Zona înroşită cresce din ce în ce şi a doua di tot azurul cel străvediu de altă dată, devine tulbure şi roşietic de praful stîrnit din cuprinsul deserturilor întinse şi cu sĕlbatic nume. Un vênt fierbinte începe sĕ sufle, ferbinte în cât crépă tóte uşile şi acoperişele locuinţelor. Praful cel mĕrunt, resfirat prin atmosferă, opăresce tot ce-i verde. Iérbă şi buruenĭ sĕ uscă, frundele arborilor se ofilesc şi în puţine dile se uscă şi ele, încât pot fi măcinate între degete. Pĕtrunde în case, pĕtrunde prin haine, prin pielea corpului şi provócă mâncărimĭ de nesuferit. Vêntul fiind estrem de fierbinte şi uscat, detrage corpului animalic tótă umĕdéla, crapă pielea în sute de locurĭ, o desface, o jupuesce. In crepăturile sângeróse se îndésă pulbere mĕruntă, le uscă total şi provócă durerĭ adevĕrat infernale.

Evident, că între împrejurărĭ anumite acest efect fisiologic al Harmatanului póte deveni fatal. Pulberea cea mĕruntă, care vrênd-nevrênd o înghit fiinţele vii, le înécă plumânii şi le face cu totul incapabile de a respira. Tocmai de aceea locuitorii ţinuturilor amintite nu întârdie de a atribui vêntului însuşirĭ veninóse şi cércă de a se apĕra pe tóte căile posibile de adierea lui cea dătătóre de mórte. In tot decursul bântuirei nu ese nimenĭ din casă, astupă tóte deschidĕturile odăilor cu ştergare ude, pe carĭ le udă şi ulterior fără precurmare până la încetarea vêntului.

Analog Harmatanului de pe côstele Africei vestice, domineză în Etiopia, asupra golfului de Aden, în Egipet şi pe côstele Africei nordice faimosul vênt de ost şi de sud ost *Smum* séu *Samum* (*Samiel, Chamsin*), care în decursul baterei ridică temperatura la 40—54 de centigrade.

Mai anul trecut se publica pe icĭ pe colo minunatul tablou al lui Richard Fuchs, care representă tocmai o vijelie produsă de Samum. Sub cer, din adâncimile orisonului, acoper zarea norĭ de pulbere, carĭ sub radele sórelui se înroşesc ca la zarea grózničă a unui foc mistuitor. O caravană se aşéză la un oaz. Cércă se scape de primejdie la adăpostul unor palmierĭ. Incercarea celui cădut în valurĭ de a scăpa de un fir de paiŭ. Palmierii se încovóe şi se rup la suflarea vêntului, cum se încovóe un nimernic fir de cânepă. Cămilele se aruncă la pămênt, parte instinctiv, parte silite de ómenĭ, acéştĭ din urmă aruncându-se şi ei cu faţa la pămênt, după ce-şĭ acoper obrajii cu cămaşa séu sovonul — numit Kefich — ce anume îĭ iau la călĕtorii în locul turbanului.

Astfel stând şi rĕsuflând, fie-care îşĭ păstréză o anumită umedélă suficientă, tocmai pentru a nu rĕsufla de ultima dată. Sovonul se umedesce prin respirare şi împedecă pĕtrunderea prafului în plămânĭ. Cine omite acest mijloc de apĕrare fie din uitare, fie din neprecauţiune, se nimeresce fórte cu înlesnire sĕ cadă jertfă acestei nepreviderĭ.

de cred. și econ. Maria-Radna 20 corone. Ștefan Havasi, proprietar Clușiŭ 150 cor. „Lipovana“ inst. de cred. și econ. Lipova 20 cor. „Auraria“ cassă de economii Abrud 200 cor. „Doina“ inst. de cred. Câmpeni 100 cor. „Luceafĕrul“ institut de cred. și econ. Vĕrșeț 20 cor. „Corvineana“ inst. de cred. și econ. Hunedóra 20 cor.

După adunare toți acționarii s'i-au dat întâlnire în restaurantul de la hotelul New-york în onórea noilor membrii aleși în direcțiune, Dr. Elie Daianu, vice-președinte al inst. „Economul“, și Victor Illyés, și a membrilor din comisiunea de revisuire Gavrilă Pop, paroch în Feleac și Antoniu Mandeal șeful filialei „Transilvania“ din Clușiŭ, unde și-au petrecut până la prând când s'au despărțit ca frații, ducênd cu sine cele mai plăcute impresiuni și speranțe asupra institutului.

Dunărea.

D-l D. S. *Nenițescu* a dat publicității o carte intitulată: *Studiu asupra fluviilor convenționale. Dunărea în dreptul public internațional.*

Cetind cineva acéstă lucrare rĕmâne fórte mirat de marele numĕr de congrese și conferințe, ce au avut loc asupra navigației pe Dunăre.

D-l D. S. Nenițescu arată și comentéză pe larg tóte tractatele, ce au avut loc în acéstă importantă cestiune și anume: Tractatul din 1408, tractatul de la Passarovitz din 1718; tractatul din Belgrad din 1739, reinoit prin tractatul de la Constantinopol din 1784, tractatul de la Ackerman din 1826, tractatul de la Adrianopol din 1829, tractatul din 1840 de la St.-Petersburg dintre Rusia și Austria, tractatul de la Paris din 1856 prin care s'a aplicat Dunării principiile tractatului de la Viena din 1815, actul public din 1857, conferința din 1858, conferința din Paris 1866, conferința de la Londra din 1871, tractatul de la Berlin din 1878, conferința de la Londra din anul 1883.

Singură Dunărea dintre tóte fluviile cari străbat sĕu despart mai multe state, nu are încă o situație definitivă. Rhinul Rhonul, Elba, Escaut, au fie-care regimul lor. Autorul arată, că tot ce s'a făcut asupra Dunării a fost inspirat numai de interesele momentului. Singura instituție cu adevĕrat bună, și care a dat resultate admirabile, este comisiunea europénă a Dunărei, și acésta este acum amenințată de a nu i-se mai prelungi terminul.

Cartea d-lui D. S. Nenițescu cuprinde: istoricul legislației navigațiunei pe fluviile convenționale, arătând legislația romană, starea navigației în timpul véculul de mijloc. Descrie și comentéză apoi tóte tractatele arătate mai sus.

Autorul a reservat trei capitole interpretărei articolului 55 a tractatului din Berlin, și anume: interpretarea acestui articol în sînul comisiunei europene a Dunărei, în sînul corpurilor legiuitóre române, interpretarea lui de către guvernul din 1882 și interpretarea lui în sînul conferinței de la Londra 1883.

In partea IX a lucrărei sale autorul se ocupă de comisia europénă a Dunărei; ér în partea a X-a de cestiunea Porților-de-Fer.

Constituția comisiunei, atribuțiile și lucrările efectuate în mare la gura Sulinei, în portul Sulinei, în brațul Sulinei, în celelalte brațe ale Deltei, precum și lucrările făcute în Dunăre, sunt descrise pe larg.

Autorul arată starea navigațiunei pe timpul ocupațiunei rusesci, și starea înflorităre în care se găsesce astădi.

D-sa arată apoi situația financiară a comisiunei și resultatele technice și economice la cari s'a ajuns prin lucrările comisiunei.

Comparația a două cifre ne dă o ideie îndestulătóre a acestei activități; la 1856, când comisiunea și-a început activitatea sa, un vas de *200 tone registru* nu putĕ eși sĕu întra în portul Sulina, fără a-și ușura sĕu descărca o parte din încărcătura lui, ér în anul 1900 a putut întra cu ușurință în portul Sulina un vas de *3519* tone net registru, sĕu 6500 tone greutate.

In anul 1867, s'au exportat prin brațul Sulina numai 6 693.000 hectolitri cereale, ér în anul 1902 s'au exportat, prin același braț 51.017.555 hectolitri cereale.

In partea a X-a a lucrării sale, d. D. S. Nenițescu discută cele 5 regulamente alcătuite arbitrar de Ungaria, care cârmuesce astădi navigația pe acéstă parte a fluviului, ér în partea finală face comparație între taxele percepute asupra navigației de către oficiul unguresc de navigație, și taxele percepute de comisiunea europénă a Dunărei.

Acéstă lucrare este venită la timp mai cu sémă acum când Rusia și-a anunțat intențiile sale prin „Novoie Vremia“.

(„Cons.“)

Afaceri bisericesci.

Betlean, Martie 1903.

Onorată Redacțiune! La articolul „afaceri bisericesci“ din Beclean (Solnoc Dăbâca) publicat în n-rii 47 și 48 ai „Gazetei“, fiind provocați de d-l învĕțător Ion Cârcu, noi subscrișii aducem următorul rĕspuns:

1) Biserica gr. cat. din Beclean e edificată, din piétră e vechie și în stare cam slabă, și are lipsă de reparatură, séu sĕ se edifice din nou — dér nu-i chiar așa după cum o descrie învĕțătorul Cârcu.

2. La întrebarea pusă fostului curator primar — cum de curatorul nou ales a făcut socotélă de *224 cor. 38 bani* și pentru-ce cel vechiŭ numai *80—100 cor.* venit din disc — și éră venitul din mucuri și tămâie de ce e mai mult ca mai nainte, îi rĕspundem, ca sĕ se adreseze către d-l paroch local, ale cărui merite sunt, — pentru-că aci nu sunt meritele curatorului, nici ale fostului curator, care înainte de a fi fĕt a donat bisericei 200 coróne, ca sĕ fie mai sigur de reușită la alegere.

3. Venitele bisericesci, după cum le înșiră vor fi adevĕrate, precum și fundațiunea Dr. Gregoriu Silași, din care, ca capital fundațional nimic nu s'a spesat, când din celelalte depuneri și venite fiind industriale, tot mereu s'a spesat.

4. De la anul 1884 încóce s'au spesat pentru biserică: coperirea în mai multe rĕnduri, repararea de lipsă, edificarea unui grajd nou pentru învĕțătorul la școla confesională, apoi edificarea altui grajd nou pentru cantorul, coperirea casei parochiale în tot anul reparaturi la școla confesională, la casa parochială și cantorală, în curs mai mult de 10 ani, s'a plătit și învĕțătorului, cel puțin anualminte 200 cor. în salariu. Aceste spese li-a suportat biserica, fără de a-se face cea mai mică repartiție pe poporeni — și învĕțătorul Cârcu în socotelile bisericesci aceste spese nu le-a aflat. Nu scim cum a dat de repartiții făcute pe credincioși — cari nu există. Cumcă așa este ori și cine se póte convinge căutând în socotelile bisericesci. Prin urmare înv. Cârcu spune neadevĕrul și nu se sfiesce a scrie neadevĕr în public.

5. Inainte cu 10 ani învĕțătorul confesional s'a plătit din regal cu partea credincioșilor gr. cat., și ce nu s'a ajuns din regal, a suplinit biserica. Insĕ desființarea regalului a adus altă hotărîre. Banii rescumpărați din regal s'au împărțit între cei îndreptățiți, între cari parochul local și cantorul, fiind și ei împărtășiți de acest beneficiu, chiar prin solgabirăiat, și învĕț. Cârcu provócă pe d-l paroch local a spune că unde e regalul? Cum vine el cu asta căci el pe acele timpuri se juca în cenușă pe vatra tătâne-sĕu. Comuna bisericéscă neavênd alt isvor pentru plătirea salarului învĕțătoresc, a fost silită a face repartiție anuală pe credincioși, care repartiție nici-odată tótă nu s'a putut scóte din lipsă, din sĕrăcie, și așa biserica a plătit în tot anul neajunsul, care décă se va socoti până astădi, se urcă până la mii de coróne. Afară de repartiția pentru salariul învĕțătorului, alte repartiții nu s'au făcut. Așa-déră întrebăm pe învĕț. Cârcu: Cum póte fi așa fără judecată a provoca pe d-l protopop sĕ-i spună lui, că pentru-ce depunerile și venitele industriale bisericesci nu au fructificat ca fundația Dr. Gregoriu Silași?

Noi Beclenenii suntem datori tot mereu a mulțămi d-lui protopop Gregoriu Pușcariu pentru faptele cele bune făcute pentru biserica și confesiunea nóstră, sĕ nu-i cășunăm 'supărări cum face învĕț. Tóte venitele și depunerile amintite de învĕț. Cârcu în Nr. 47 și 48 ai „Gazetei“ sunt meritele d-lui protopop, căci de nu era dênsul paroch local, din multe locuri nu căpătam nimic, d. e. de la institutul „Someșana“, și altele.

(Va urma.)

Academia Română.

Sesiunea generală din anul 1903.

Raport asupra lucrărilor făcute în anul 1902—1903.

— Urmare. —

In cursul sesiunii generale sunt de acordat 4 premii pentru opere publicate și 3 pentru lucrări asupra unor subiecte puse la concurs.

La concursurile acestor premii s'au presintat următórele publicațiuni și lucrări.

I. La *premiul Năsturel-Herĕscu* de 4000 lei, ce este a se decerne unei cărți scrise în limba română, cu conținut de ori-ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate de la 1 Noemvrie 1901 până la 31 Octomvrie 1902, s'au presintat următórele publicațiuni:

Boerescu (locotenent-colonel N.), rĕsboiul Anglo-boer în Africa de sud, Roman 1902.

Bogdan (Ioan), documente și regeste privitóre la relațiile Țĕrei românesci cu Brașovul și Ungaria în secolul XV și XVI, Bucuresci 1902.

Davila (Alexandru) „Vlaicu Vodă“. Dramă în 5 acte în versuri, Bucuresci 1902.

Demetrescu (G.) Imnul „Regele Carol“ (fóie volantă), Bucuresci 1903.

Dragomirescu (Mihail), Teoria elementară a poesiei, Bucuresci 1902.

Dragomirescu: Elementele literaturii, Bucuresci 1902.

Hĕrjeu (Colonel C. N.), Istoria armatei geniului Bucuresci 1902.

Ionescu (G. M.), Istoria Cotrocenilor Lupescilor (Sf. Elefterie) și Grozăvescilor, Bucuresci 1902.

Kaminski (Dr. Alexandru) și Nicolae T. Ionescu: Causele mortalității primei copilării în România și mijlócele de a le combate, Bucuresci 1901.

Manicatide (Al.) Noul curs de Algebră, Bucuresci 1902. (Presintat și la premiul Asociațiunei craiovene.)

Niculescu (Vasile T.) Eremia Vlădescu și I. C. Popescu, hartă geografico-istorică a României cu țĕrile învecinate, Bucuresci 1902.

Păcățianu (Teodor V.) Cartea de aur sĕu luptele politice naționale ale românilor de sub coróna ungară, 2 vol., Sibiiu 1902.

Popovici (Maior Ioan), Organisarea armatei române, Roman 1900—1902.

Taușan (Grigore), Filosofia lui Plotin ed. III., Bucuresci 1902.

2. La *premiul statului Eliade Rădulescu* de 5000 lei, destinat a se acorda unei cărți scrise în limba română cu conținut literar, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate de la 1 Noemvrie 1900 până la 31 Octomvrie 1901, s'au presintat următórele scrieri:

Adam (Ioan), Sybaris. Roman, Bucuresci 1902.

Cesar (Grigore), o scénteie de 'ndrumare, dedicată Alteței Sale Regale Principelui Carol al României, Bucuresci 1902.

Cesar Regele și coróna țĕrei, țĕra și prințul ei, a doua dedicație, Bucuresci 1902.

Chitul (Tit), O fată de Tarabostos. Roman de pe timpul Dacilor, 2 vol. Gherla 1901.

Demetrius, Versuri. Buzău 1901.

Dragomirescu (Iuliu), Poemele, Bucuresci 1903.

Georgescu (Neea). Sórele și Curcubeul, și Diverse poesii, Bucuresci 1902.

Gorun (Ion), Alb și Negru, Bucuresci 1902.

Ionescu (G. M.) Influența culturei grecesci în Muntenia și Moldova cu privire la biserică, școlă și societate (1359 — 1873), Bucuresci 1900.

Negreanu (Maior C.) Nĕmul și țĕrile de Hohenzollern, Focșani 1900.

Silvan (Gh.) Cuiburi părăsite Bucuresci 1902.

Slavici (I.) Din bătrâni. Narațiune istorică, Bucuresci 1902.

Sperantia (Th. D.) Anecdote populare vol. I. și ed. III. Bucuresci 1903.

Tutoveanu (G.) Albastru, Bucuresci 1902.

Zamfirescu (Duiliu), In rĕsboiŭ. Roman Bucuresci 1902.

(Va urma.)

NECROLOG. Subscrișii în numele lor și numeroșilor consângeni cu inimă plină de durere anunță. cum-că pré iubitul lor tată, socru, frate, cumnat, unchiŭ, vĕr, și prea bunul și blândul păstor sufletesc *Silviu B. Sohorca,* preot greco-catolic, după o bólă grea și îndelungată provĕdut cu Sf. taine în 24 Martie a. c. la $2^1/_2$ óre diminéța și-a dat blândul și nobilul sĕu suflet în mânile Creatorului în anul al 51-lea al etății și al 27-lea al preoției. Rĕmășițele pământesci ale scumpului defunct, se vor aședa spre odihnă vecînică în cimiterul bisericei gr. cat. din loc, Joi în 26 l. c. la 11 óre a. m.

Sângeorgiul-român, la 24 Martie 1903.

Fie-i țĕrîna ușóră și amintirea vecînică! Alesandrina Chinteuan n. Sohorca, Iustin, Aurel, Silvia, Sabin și Valeria ca fii și fiice, Aurel Chinteuan preot, ca ginere. Melania Gagea n. Sohorca, Simion și Ioan ca frați, Emilia Budurlean ca cumnată, Familiile: Godolan, (Giulatelec), Chinteuan (Chicediu) și P. Boca. In urmă întréga comună Sângeorgiul-român al cărei păstor sufletesc a fost.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 26 Martie. Adĭ au sosit aici deputațiuni din Gödöllö, Szarvas, Oroshaza, Vaț și Kecskemét (acéstă din urmă trimisă de *partidul liberal*), tóte aducênd proteste în scris contra proiectelor militare și pretindênd realisarea reformei armatei în sens național maghiar. Au fost cam 500 de persóne.

Viena, 26 Martie. „Reichswehr“ anunță, că Germania și Franța sunt gata a-și retrage delegații din comisiunea dunărénă, deórece nu mai au interese în privința navigației pe Dunăre. Numai Anglia, Italia și Austro-Ungaria mai susțin menținerea comisiunei dunărene. „Reichswehr“ adauge, că România și Austro-Ungaria au un interes positiv, ca sĕ se reinoéscă mandatul comisiunei și că Italia și Germania ar trebui sĕ sprijine dorințele României.

Ristovaț, 26 Martie. In satul Males membrii comitetului bulgar au omorît pe trei notabili turci, în Lasce pe un notabil creștin. Din Prizren se anunță, că Albanesii s'au revoltat. Semsi-pașa a plecat cu două batalióne ca sĕ suprime mișcarea.

Londra, 26 Martie. „Times“ spune, că puterile supraveghéză mișcările principelui Ferdinand al Bulgariei și îl vor face rĕspundĕtor, décă mișcările Bulgarilor macedoneni continuă.

Literatură.

Din compositiunile pline de melodii românesci ale mult regretatului compositoroman *Ciprian Porumbescu,* tipărite și edate în edițiuni poporale de d-na Mariora *Rațiu* născută Porumbescu, se află de vĕndare la Tipografia nóstră următórele piese:

„Imn de urare“ cu două voci, *„Hora Prahovei“, „A cădut o rază lină“* cu voce, *„Fluturaș de nópte“* polcă, *„Frunză verde mărgăril“* cânt poporal, *„Pe câmpiile Slupcei“* polca mazurca, *„Fata popii“* cânt poporal. Fie care bucată costă 50 b. plus 10 bani porto. *„Basme Iașene“* vals, 1 cor. 50 b plus 10 bani porto. *„Potpouriu“. din opereta „Crai nou“* 3 cor. și *Ouvertura din opereta „Crai nou“* 1 cor. 50 bani plus 10 bani porto.

POSTA REDACȚIUNEI.

D-lui N. în B. — Cancelarul german contele *Bülow* nu este bĕtrân, el n'are de cât etatea de 54 ani. Inainte de a ajunge cancelar a funcționat în diplomație pe la ambasadele din Roma, St. Petersburg, Viena, Atena, Paris; 1888—1893 ministru plenipotențiar în *Bucuresci,* apoi ambasador la Quirinal. Cancelar e numai de 3 ani. Acel Bülow, care a participat la congresul din Berlin alăturea cu Bismarck și Hohenlohe era tatăl sĕu, atunci secretar de stat în ministeriul de esterne german. Titlul de conte l'a dobêndit cancelarul înainte de asta cu 4 ani.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I ***Agrologia***, séu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 coróne*.

Vol. II ***Fitotechnia***, séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 coróne*.

Vol. III. ***Zootechnia***, séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 coróne*.

Vol. IV. ***Economia Rurală***, séu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 coróne*.

Cartea d-lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tóte ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, învĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul Unguresc. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra luĭ Lamarck de Paneite Iosîn. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţéră săracă". Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Cartea Plugarilor" séu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor" etc. scrisă de *Ioan Georgescu*. 90 pag. Form. 8⁰ costă 50 b. (+ 6 b. porto).

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirĭ de consum, de vêndare, de viierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeissen. *Ediţiunea a V-a* Trad. de *Dr. A. Brote.* Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 banĭ.)

„Sfaturĭ de aur", pentru sĕtenii romanĭ de tótă starea şi etatea, de Aron Boca Velcheranu. Preţul 60 b. (plus port 5 b.)

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinurĭ dinpóme, de *Gr. Halip* prof. Este o carte în care se dau esplicaţi şi învĕţăturĭ amĕnunţite asupra modului cum este a-se face tot feliul de vin din felurite póme. Preţul 40 b. (cu posta 45 banĭ.)

Imbunătăţirea stăriĭ sătenului, de Gr. G. Peucescu. Preţul 50 banĭ (plus porto 5 b.)

„Cultura şi îngrijirea grâului", de I. F. Negruţiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„Economia", pentru şcólele poporale, de Teodorŭ Roşu. Preţul 60 banĭ (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală", de Teodor V. Păcăţian. Peţul 40 banĭ (plus porto 5 b.)

Cărţĭ de rugăciunĭ şi predicĭ.

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Legată costă 44 banĭ) + 5 b. porto).

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Fecióre Maria pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Preţul legat 40 banĭ (+ 5 b. porto).

Cuvêntărĭ bisericescĭ scrise de Ioan Papiu Tom. III Preţul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvêntărĭ bisericescĭ de *Ioan Papiu*: tomul III cuprinde cuvêntărĭ bisericescĭ acomodate pentru orĭ-ce timp; şi pentru tóte sĕrbătorile de peste an. Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto)

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, de *Em. Eleftĕrescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ. Are 250 pag. Preţul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predicĭ pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe.* Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. *Dăianu*. Tipografia archidiecesană din Blaşiŭ. Cartea are 31 cóle de tipar (500 paginĭ) şi este fructul ostenelelor unor labor oşĭ studenţĭ în teologie dela universitatea din Budapesta. Cuvêntul „Salba ne reamintesce societatea literară cu acelaşĭ nume a teologilor din seminarul desfiinţat „S-ta Barbara" din Viena, căreĭ societăţĭ îi mulţumim publicarea Fabiolei şi a unei părţĭ din catechismul cel mare a lui Deharbe. Traducĕtorii ne ofer o lectură edificătóre în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Preţul unui esemplar legat elegant în pânză este 4 coróne (+ 30 b porto) Un esemplar broşat 3 coróne (+ 30 b. porto).

„Cartea Durerii" de Emil Bougaud, tradusă din originalul frances de Iacob *Nicolescu*, editura lui Dr. E. *Dăianu.* Timişóra 1895. O cărticică de mângăere sufletéscă care costă legată 3 coróne (plus 10 banĭ porto).

„Cuvêntărĭ bisericescĭ de Massillon" traduse din originalul frances de *Ioan Genţ* protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predicĭ de ale vestitului orator eclesiastic frances. Predicile sunt împărţite de traducĕtor după *anul bisericesc rĕsăritén*, şi fie-care este pusă la acea Duminecă séu sĕrbătóre, cu a căreĭ evanghelie se potrivesce predica. Un volum elegant de peste 400 paginĭ în 8⁰ cu portretul lui Massilon. — Traducerea se distinge printr'un limbagiŭ ales. — *Preţul 5 coróne* (6 Lei 50) plus 30 banĭ porto.

Cuvêntărĭ bisericesci pre serbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preţ. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Martie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121.45
Renta de coróne ung. 4%	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	92.78
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare 3½%	94 05
Bonurĭ rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	200.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	158.50
Renta de hârtie austr.	100.70
Renta de argint austr.	100.70
Renta de aur austr.	121.80
Rente austr. 4% de coróne	101.20
Losurĭ din 1860.	154—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.01
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	750.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	688.75
Napoleondorĭ	19.08
Mărcĭ imperiale germane	117.07½
London vista	239.92½
Paris vista	95.40
Note italiene	95.40

Cursul pieţei Braşov.

Din 25 Martie n. 1903

	Cump.		Vênd.
Bancnot rom.	18.94		18.98
Argint român.	18.70	„	18.80
Napoleond'orĭ.	19.04	„	19.08
Galbenĭ	11.20	„	11.30
Mărcĭ germane	117.—	„	111 08
Ruble Rusescĭ	—.—	„	—.—
Lire turcescĭ	21.40	„	—.—
Scris fonc. Albina 5%	101.—	„	102·—

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.